

OTDT KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

Elnök:	Dr. Bakacsi Gyula, egyetemi tanár
Ügyvezető elnök:	Dr. Solt Katalin, főiskolai tanár, rektorhelyettes
Ügyvezető társelnök:	Dr. Ilyésné dr. Molnár Emese, egyetemi docens

---

Beszámoló jelentés a XXXII. OTDK Közgazdaságtudományi szekciójáról (Budapest, 2015. április 9-11.)

A XXXII. OTDK Közgazdaságtudományi Szekciójának felhívását 2014. január 13-án fogadtuk el végleges tartalmában. A nevezés határideje 2015. január 7-e volt. A dolgozat készítését segítő tartalmi és formai követelményeket a felhívásban közzétettük.

A Szekcióba benevezett 538 dolgozat a teljes (16 szekciós) konferencia-sorozat bemutatható összes dolgozatainak (5004) 11%-a, azaz minden 9. dolgozatot ebbe a szekcióba nyújtottak be. A ténylegesen bemutatott dolgozatok száma csaknem 100-zal kevesebb: 3 dolgozatot etikai vétség miatt kellett kizárni, 25 dolgozat formai meg nem felelés miatt került elutasításra, 52 dolgozat nem érte el a bemutatáshoz szükséges 36 pontot és további 16 ugyan minden tekintetben megfelelt, mégsem mutatták be. A 442 bemutatott dolgozat végül 161-gyel kevesebb, mint amennyit két éve Veszprémben bemutatottak.

21 hallgató nevezett két dolgozat szerzőjeként és egy fő 3 dolgozattal. A nevezett dolgozatok közül 75 többszerzős (ebből 62 két szerzős, 10 három szerzős és volt 3 darab négy-szerzős dolgozat is). A határon túli intézményeket képviselő hallgatók 16 dolgozatot neveztek!

A dolgozatok tagozati besorolásakor a felhívásban eredetileg szereplő 26 tagozatból indultunk ki. A benevezett dolgozatok viszonylag nagy száma miatt azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a 23 tagozat nem elegendő, erre egyébként a kiírásban is utaltunk. A nevezések ismeretében a Szakbizottság ülésén a tagozatok számát 43-ra bővítettük. E tagozat szám már elegendőnek bizonyult a nevezett dolgozatok besorolására, és arra is, hogy másfél nap alatt a hallgatói előadásokat zavartalanul lebonyolíthassuk. Örökzöld probléma: a hallgatók tagozati besorolását illetően ezúttal is érkeztek észrevételek az intézményi képviselőktől, ezeket a lehetőségek határain belül figyelembe vettük. (Megjegyzem: továbbra is maradtak olyan dolgozatok, amelyekről vagy a szerzők, vagy maga a tagozati zsűri vélte úgy, hogy nem oda való volt, ezek száma azonban elenyésző volt. Teljesen megnyugtató megoldás csak akkor születhetne, ha valaki minden dolgozatot elolvasna.)

A gazdaság különböző területeit felölelő 43 tagozatban a résztvevők a szakma közel 200 neves képviselője előtt védhették meg tanulmányaikat. A rendező intézmény tiszteletreméltó önkorlátozással – a veszprémi tradícióhoz tartva magát – alapfelállásban egyetlen tagot sem jelezte a tagozati zsűribe! Ezért a Budapesti Gazdasági Főiskolának ugyanúgy nyújtjuk át azt a jelképes Fair play díjat, amelyet ők is kiérdemeltek! Megjegyzem: a delegált zsűritagok visszalépése miatt végül is néhány BGF-es kolléga belépett a tagozati zsűribe, de a fogadó intézmény egyetlen tagozati zsűri elnököt sem állított!

A 43 tagozatban mindösszesen 140 díjat osztottunk ki (43 db I. díj, 52 db II. díj, 46 db III. díj – a különdíjakat most nem ideszámítva).

- 43 I. díj   15 intézmény (4 főiskolai Kar)
- 52 II. díj   20 intézmény (4 főiskolai Kar)
- 46 III. díj   15 intézmény (2 főiskolai Kar)

A tagozati struktúra érdekes, izgalmas leképezése a tudományterületünkön zajló változásoknak a tagozati differenciáltság jelzi, hogy a társadalom és a gazdaság fejlődése milyen korábban határterületnek számító témákat von reflektorfénybe.

A hallgatói érdeklődés és érzékenység e téren példamutató – talán természetesnek mondható, de azért ne féljünk kimondani: ez a korosztály tartja leginkább rajta ujjait a társadalom és a gazdaság legújabb „ütőerén”.

Ejtsünk néhány szót a konferenciánk néhány kritikusként mondható jelenségéről is – ezekkel teljes az értékelés!

A konferencia 2 napján személyesen 10 tagozat munkájába volt módomban bepillantani, 19 előadást láttam, amelyeket több intézmény hallgatói mutattak be. Ez nem reprezentatív minta, és nem is venném a bátorságot, hogy ez alapján általánosítható következtetést vonjak le a konferencia átlagos színvonalára. Aminek kimondására azonban ennyi tapasztalat is elegendő, az az, hogy meglehetősen széles tartományban szóródik a tudományos értelemben vett minőség. Az egyik véglet az eredeti kérdésfeltevésre igényes módszertannal választ kereső, széles és megalapozott szakirodalmi alapokon nyugvó dolgozatok köre. A másik a tisztességes munka.

A kollégákkal folytatott beszélgetések megerősítették ezt a tapasztalatomat. Továbbra is megfigyelhető az a már korábban is tapasztalt jelenség, hogy vannak nagyon egyenletes szakmai minőségű, színvonalú tagozatok, ugyanakkor – főleg a nagyszámú dolgozatot befogadó – tagozatok esetén nagyobb a minőségi szórás. Ez szükségszerű és nem feltétlenül kezelhető jelenség, amelyet csak a következetesebb, szigorúbb intézményi minőségi szűrőkkel lehet valamelyest kiegyensúlyozottabbá tenni. Továbbra is igaz, hogy néhány intézményben nem csak minőségi műhelymunka folyik, hanem a helyi TDK vezetés erős minőségi szűrőt is működtet: csak az OTDK-n sikerrel szerepelni esélyes dolgozatokat nevezik. Máshol – ne tagadjuk – ez a szűrés lazább.

A dolgozatok írásos opponálása tekintetében megmaradtunk a korábbi konferencián kialakított és mára beváltak tekinthető gyakorlatnál: a tagozati zsűrik opponálták a dolgozatokat. Nem tagadható: itt is voltak még vitatott esetek, vannak még továbbgondolásra ösztönző tapasztalatok. Még mindig sok volt az utolsó pillanatra halasztott bírálat, és sajnálatosan előfordult még igénytelen, rövid, sablonos bírálat is – összességében talán mégis kimondható, hogy a bírálatok színvonala emelkedett.

Az előző konferenciához képest – úgy tűnik – továbbra is van mit tennünk a formai követelmények betartásában. Két dologra ki kell térnem a bírálatok kapcsán:

- 52 dolgozat azért nem került bemutatásra, mert nem érte el a minimálisan megkövetelt 36 pontot (harmadik bírálók véleményét is figyelembe véve, ahol kellett). Ez sok! Az azonban további finomabb elemzést igényel, hogy az elutasító bírálat volt-e sok, vagy éppen fordítva – a bírálók csak következetes szakmai mércét érvényesítettek és az intézmények neveztek be a kelleténél több dolgozatot, amelyek azonban a végén „súlytalannak bizonyultak”. Ezt az elemzést még el kell végeznünk mind a szekció, mind az egyes érintett intézmények szintjén!

- 25 dolgozat viszont a formai követelményekbe ütközés okán került kizárássra. Ha lehet, ez még – személy szerint legalábbis nekem – jobban fáj. Nemcsak a figyelmetlenség miatt, hanem sokkal inkább azért, mert ezek szinte kivétel nélkül az anonimitási szabályba ütközve „véreztek el”. Komoly vita volt a szakbizottságban az anonimitásról, amelynek eredményeként a most érvényesített szabály került elfogadásra. Ezt a vitát újra le kell folytatnunk, és – nem rejtem véka alá – erősen korteskedni fogok arról, hogy töröljük el.

Ugyancsak nehezen kezelhető problémák forrása volt az, hogy még mindig előfordul – ha nem is a korábbiakhoz hasonlítható nagyságrendben – a tagozati zsűrikbe jelölt zsűritagok visszalépeése a felkéréstől, illetve a konferenciát közvetlenül megelőzően, a zsűrizéstől. Ez felborítja a bírálatok rendjét és határidejét, és hatása dominószerű láncreakciót indít be, ami kivétel a konferencia számos más lényeges kérdésére. A szakbizottságban vissza kell térnünk a tagozati zsűrikbe való jelölés és részvétel kérdéseire, hogy ezt a kockázati tényezőt tovább tudjuk mérsékelni.

Még egy igen aggasztó jelenségre is ki kell, hogy térjek: hosszú évekig nem volt komoly plágium-probléma a szekcióban – tavaly 3, ez évben ugyancsak 3 esetben kellett kizárni dolgozatot idegen tollakkal való ékeskedésért, és további két dolgozat esetében figyelmeztetéssel jeleztük, hogy szürke zónába tévedtek a szerzők. A tudomány művelés területén ez az egyetlen olyan dolog, amelyről megalkuvás nélkül ki kell jelentenünk, hogy semmilyen formája nem tolerálható. Ha ez a probléma ilyen nagyságrendben bukkant most hirtelen újra elő, akkor nagyon mélyen magunkba kell tekintenünk! Az internetes források könnyű elérhetősége miatt ez a probléma új dimenziókat kapott – nem véletlen talán, hogy az Akadémia Közgyűlése előtt kiemelt témaként foglalkozik a plágium kérdéssel.

Az elmúlt években a szakbizottság igen aktív szerepet vállalt abban, hogy emeljük a szekció konferenciájának minőségét. Meggyőződésem, hogy elérkezett a konszolidáció időszaka. Alapos elemzéseket kell végeznünk arról, hogy az eddigi törekvéseink, próbálkozásaink közül melyek bizonyultak időtállóknak, és melyek azok, amelyek tökéletesítésén még tovább kell gondolkodnunk, vitatkoznunk. Szükségesnek látszik a legjobb intézményi gyakorlatok tapasztalatainak kicserélése, a dilemmákról és nehézségekről folytatott nyitott, kritikus és önkritikus dialógus. A TDK mozgalom önrányító és önszabályozó, ezekre a jelenségekre és kihívásokra magunknak kell válaszokat adni. A hibák, hiányosságok a saját hibáink, hiányosságaink – és megoldani is nekünk kell azokat. Nincs kire, másra, nincs hova, máshova mutogassunk! Ez egyszerre jó és rossz hír, hisz a magunk gyengeségein kell úrrá lennünk, ugyanakkor, ha mindez csak rajtunk múlik, akkor „csak” dolgozni kell, hogy megtaláljuk a jó megoldásokat. És dolgozni van miért!

A konferencia előkészítése, a tagozati zsűrikkel való előzetes kommunikáció során alkalmazott elektronikus kommunikációs forma jól „vizsgázott”, mára bebizonyosodott, hogy ilyen számú dolgozat esetében ez a leginkább hatékonynak tekinthető információ-csatorna. Az egységes és megújult országos információs felület jól vizsgázott, e téren beérni látszik a több cikluson átívelő rendszerfejlesztő munka.

A zsűri tagokkal, tanár kollégákkal beszélgetve egy megalapozottnak tűnő első benyomás-csokor összegezhető a tagozatokban folyó munkáról:

- A bemutatott dolgozatok témaválasztása aktuális, friss, színes, szerteágazó, az egyes diszciplináris (mind az economics/közgazdaságtani, mind az business/gazdálkodás-tudományi) részterületek fejlődését jól tükröző volt.

- Örvedetesen sok volt az eredeti, önálló kérdésfelvetésen, illetve kutatáson alapuló munka. A tagozati zsűrik több esetben publikálható minőségű munkákkal is találkoztak – ezek utógondozását fontos lenne szem előtt tartani és ténylegesen megjelenésig vinni!
- Ugyanakkor – erre fentebb már utaltam – több tagozatban tették szóvá a dolgozatok színvonalának egyenetlenségét (heterogenitását, két pólusosságát) még mindig van arra példa, hogy leíró jellegű, a kutatási problémát nem világosan lehatároló, egyszerű, igénytelenebb módszertannal vizsgálódó, önálló kutatási eredményt nem felmutató igényű dolgozat kerül bemutatásra.
- A dolgozatok prezentációja során kitűnő szemléltetettséget tapasztaltunk (a PowerPoint-os előadás mára teljesen általánossá vált, illetve a Prezi formátumú, izgalmas szerkesztésű prezentációk térnyerése is megfigyelhető). Dicséretes az időkeretekkel való fegyelmezett gazdálkodás és a szabad, élőbeszéd jellegű, kötetlen előadásmód. Gyakran ismétlődő vélemény, hogy a prezentáció jobb volt, mint az írott dolgozat. Előadni, kommunikálni kiválóan megtanultunk!
- Ami azonban még fejleszhető a jövőben: tudatosabb prezentációs struktúrára célszerű törekedni (15 perc kevés ahhoz, hogy mindent elmondjunk), a prezentációk során nagyobb figyelmet fordítani a dolgozatok központi problémájának az exponálására (kutatási kérdés, hipotézisek) és a saját kutatás alapján adott válaszok, eredmények, következtetések kiemelésére. Néha a kevesebb több! A következő időszak fejlesztő erőfeszítései talán a top-down előadásmódra kell, hogy irányuljanak: a lényeg, az alapvető üzenetek megfogalmazása felől haladunk a részletek, a kibontás, az alátámasztás felé.
- A konferencia szakmai jellegét bizonyító örvedetes tény: a dolgozatok prezentációját többnyire élénk érdeklődés és vita követte (a zsűrik mellett több tagozatban a hallgatóság aktív részvételével). Jót tett a konferencia színvonalának a vitaidő 10 percre emelése!
- Angol nyelvű dolgozatok – többségüket magyarul adták elő.
- Be nem mutatott dolgozatok – azon túl, hogy sajnálatos – borítja a látogatók terv szerinti előadás látogatását.
- Zsűri – hála a matematikai szakbizottság által elfogadott etikai memorandumnak, amelyet a szakbizottságunk is irányelvként elfogadott – a zsűrizés támogató, barátságos, fejlesztő, útravalókat megfogalmazó volt.

A fejlődés örömteli, a kritikákkal pedig lesz-legyen dolgozunk, elsősorban a témavezetők, konzulensek körében, az intézményi műhelyekben.

A konferencia folytatta a Sopronban elkezdett, majd Miskolcon, Debrecenben, Gödöllőn és Veszprémben folytatódó folyamatot: nagyszámú határon túli hallgató vehetett részt a konferencián. Veszprémben elmondtuk: a határon túli hallgatók által megszerzett helyezéssel immár arról beszélhetünk, hogy a határon túli TDK-mozgalom szakmai színvonala megszilárdult, mára lényegében integrálódott az anya-országi konferenciába. Örömteli előrelépés az is, hogy nemcsak a hallgatók, de a határon túli tanárok is részt vettek a konferencia tagozati zsűrijének munkájában – e téren azonban még további következetes lépéseket kell tennünk! A határon túli kollégákat a Szakbizottság munkájába is aktívan be kell majd vonnunk! Ennek meg kell keresnünk a finanszírozási/technikai hátterét, megoldásait is.

Néhány szó a szervezésről, a rendezőkről! Egy Fair play díjat már kiérdemeltek, amit még adhatunk nekik, az nem más, mint amit a konferencia 3 napja alatt tőlük folyamatosan kaptunk: odafigyelést, törődést, professzionális segítséget.

A BGF oktatói és hallgatói (a szervezésben résztvevő nagyszámú hallgató!) a nagy létszámú, több kulturális programmal kiegészülő rendezvényt példás szervezettséggel és közmegelegedésre készítettek elő és bonyolították le. Egy megjegyzést azért hadd tegyek itt: a kulturális programok igényessége és tehetséggondozást is megidéző válogatása ellenére számomra bántóan alacsony volt az érdeklődés ezek iránt a programok iránt. Pedig aki ott volt, tanúsíthatja: nagy élmény volt látni ezeket a műsorokat. A tagozati titkárok révén a konferencia adminisztrációja, a tagozati védések lebonyolítása példásan gördülékeny volt. A rendezők folyamatos jelenléte, az információhoz való gyors, precíz hozzáférés a lelkes, odaadó rendezői hozzáállás a résztvevők széleskörű elismerését és köszönetét váltotta ki. Köszönjük ezt a profi, lehetlent és akadályokat nem ismerő, jó értelemben vett szakmai alázattal végig vitt áldozatos szervezőmunkát!

Köszönjük BGF, köszönjük Külkereskedelmi Kar, köszönjük Ügyvezetés! Jó volt itt lenni!

Végül a XXXII. OTDK Közgazdaságtudományi szekciójának nem hivatalos végeredménye az „olimpiai pontszámítás” logikája szerint (a különdíjakat nem számolva):

1	BCE GTK	Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságtudományi Kar	8	9	9	26
2	BME	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	7	6	2	15
3	SZTE	Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar	7	3	3	13
4-5	BCE KTK	Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Kar	3	3	4	10
4-5	PTE	Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar	3	3	4	10
6	BGF KKK	Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi Kar	3	1	2	6
7	PE GTK	Pannon Egyetem Gazdálkodástudományi Kar	2	7	2	11
8	DE GTK	Debreceni Egyetem Gazdálkodástudományi Kar	2	6	5	13
9	BGF KVIK	Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi és Vendéglátóipari Kar	2	1		3
10	ELTE TáTK	Eötvös Lóránt Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar	1	1	2	4

Találkozunk 2 év múlva Győrben, hiszen a XXXIII. OTDK Közgazdaságtudományi Szekcióját 2017-ben a győri Széchenyi Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kara fogadja.

A bagoly legyen velünk addig is!

Budapest, 2015. április 11.